

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Virtute ac Sacrameto Pœnitentiæ

Bosco, Jean a

Lovanii, 1670

Concl. II. Peccatum veniale se solo, etiam sæpiùs virtute Clavium remissum, est materia sufficiens Absolutionis; non nisi mortale, nunquam per Absolutionem directè remissum, materia necessaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73393)

homo subicitur Ecclesiæ, non potest autem Ecclesiæ directè præcipere, ut aliquis fiat subditus; sed bene, ut si velit fieri subditus, pro illo instanti observet leges ejus.

Alli negant. Alii è contrario arbitrantur, peccatum fictionis magis pertinere ad Sacramentum Pœnitentiæ; quia, inquit, aliquando peccatum fictionis est posterius naturâ susceptione Baptismi; quippe voluntas suscipiendi Baptismum, potest esse causa voluntatis habendi dispositionem debitam; si ergo tunc omittatur illa dispositio, illa omisso erit post Baptismum.

37. Prima responsio An. Floris. Respondeo I. etiam ex consideratione & voluntate Baptismi, homo potest moveri ad non furandum, fornicandum &c. ergo etiam illa peccata, si tunc committantur, sunt posteriora naturâ Baptismo suscepto.

Secunda. Respondeo II. inde solùm sequi, illud peccatum esse posterius naturâ voluntate Baptismi, jam autem per solam voluntatem non constituitur quisquam subditus Ecclesiæ, sed per realem susceptionem. Melius ergo dicitur, omnia peccata quæ positivè impediunt effectum Baptismi, æqualiter pertinere ad Sacramentum Pœnitentiæ.

Quæris à me, an etiam æqualiter pertineant peccata mortalia & venialia? Respondeo & dico:

CONCLUSIO II.

Peccatum veniale se solo, etiam sapius virtute Clavium remissum, est materia sufficiens Absolutionis; non nisi mortale, nunquam per Absolutionem directè remissum, materia necessaria.

38. Veniale se solo esse materiam Absolutionis probatur ex Concilio Trid. Prima pars, videlicet, Peccatum veniale se solo esse materiam sufficiens Absolutionis, haud obscure colligitur ex Concilio Tridentino sess. 14. c. 5. ibi: Nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, & in qua frequentius labimur, quamquam rectè & utiliter, citrà quæ omnem præsumptionem in Confessione dicantur, quod piorum hominum usus demonstrat, taceri tamen citrà culpam, multisq; aliis remediis expiari possunt. Idem docet can. 7. Si quis dixerit.... non licere confiteri venialia; anathema sit.

& Leone X. Concilio Trid. præluxerat Leo X. in Bulla Exurge Domine 40. apud Cherubinum, ubi inter cæteros articulos Lutheri, quos damnat, octavus est qui sequitur: Nullo modo præsumas confiteri peccata venialia, sed nec omnia mortalia, quia impossibile est ut omnia mortalia cognoscas. Unde in primitiva Ecclesiâ solùm manifesta mortalia confitebantur.

Et fanè quid aliud significant verba generalia Christi, quibus instituit Sacramentum Pœnitentiæ: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata &c? Quæ utique generaliter intelligenda sunt, ubi nihil obstat.

Dices; obstat hic, quod Concilium nullibi expressè definiat, peccatum veniale se solo id est, separatim ab omni peccato mortali, esse materiam sufficiens, quod profectò fecisset: si verba Christi tam generaliter intellexisset, prout nos intelligimus, aut debere intelligi prætendimus. Proinde licet peccatum veniale possit subijci Clavibus Ecclesiæ, equidem non separatim ab omni peccato mortali; sed oportet semper adijungere peccatum aliquod mortale, vel novum, vel certè antiquum jam pridem confessum & absolutum.

Hæc videtur Aliquorum imaginatio, quam tamen non vidi typis evulgatam ab aliquo Auctore Scholastico; & ut verum fatear, carer omni fundamento, ac opponitur communi praxi omnium timoratorum, quam indubiè Ecclesiâ prohiberet, si judicaret omnes illas Confessiones fore sacrilegas.

Respondeo itaque ad Concilium Tridentinum, nullibi quidem expressis verbis dicere, peccatum veniale se solo utiliter confiteri posse, sed etiam nusquam vel in minimo verbo significat, necessariò semper confitendum esse peccatum mortale, nisi in sensu infra tradendo.

Cùm ergo expressè definiat, peccatum veniale esse materiam Sacramenti Pœnitentiæ, & respectu ipsius, etiam separatim ab omni peccato mortali, partes hujus Sacramenti, scilicet Contritio, Confessio & Satisfactio locum habere possint, uti etiam Absolutio, cum sit vera offensa Dei, digna poenâ temporali Purgatorii, nullum omninò est fundamentum negandi, peccatum veniale se solo validè & licitè posse absolvi; negandi, inquam, contra communem praxim pœnitentium & Confessoriorum.

Quod probè intelligens Doctor Subtilis Scotus, 4. dist. 17. q. unicâ n. 32. in fine sic ait: Ad aliud dico, quod simpliciter innocens à mortali & veniali, reueter simpliciter non confiteri. Unde si B. Virgo fuisset confessæ Petro post Ascensionem, peccasset confitendo. Sed si est tantum innocens à mortali, potest confiteri venialia, & potest non confiteri.... Nec est incredibile, multos esse tales in Ecclesiâ, qui per annum vivunt sine mortali, immo per Dei gratiam multi magis tempore sine peccato mortali se custodiunt, & multa opera perfectionis exercent, de quorum meritis thesaurus Ecclesiâ congregatur.

Si dixeris; Deus dedit æqualem potestatem remittendi peccata, & retinendi peccata; sed non dedit potestatem retinendi peccata venialia; ergo nec remittendi.

Respondeo; ex nullo verbo Scripture proba-

probat illa æqualitas respectu omnium peccatorum. Et verò ratio disparitatis petenda est ex materia subiecta; cùm enim peccatum veniale non necessarîo remittatur in hac vita, sed aliquando post mortem, secus peccatum mortale, quid mirum si Sacerdos majorem habeat potestatem retinendi peccata mortalia, quàm venialia?

Ceteroquin aliquam habere potestatem retinendi, etiam sola venialia, patet inde; quia potest negare eorum Absolutionem homini non ritè disposito; potest quoque imponere pœnas ea ritè confitentibus.

Neque majorem habet potestatem retinendi peccata mortalia, semel virtute Clavium directè remissa; si ergo sufficiat Confessio mortalis peccati, jam pridem Sacramentaliter ac directè absoluti, etiam sufficere debet Confessio peccati venialis separatim ab omni mortali, tamen si lapsus fuisset virtute Clavium directè remissum, quæ est secunda pars conclusionis.

Eam ipsuat Benedictus XI. in Extravag. Inter cunctas de Privileg. ibi: Ceterum licet (sicut prædicitur) de necessitate non sit, eadem confiteri peccata; tamen quia propter erubescendum peccatorum iteretur Confessio, reputamus salubre.

Et quamvis, ut arbitror, loquatut de peccatis mortalibus; æquidem par ratio est peccatorum venialium; ut patebit sectione sequenti, ubi de sentis horum verborum: Ego te absolvo. Etenim si aliquid obstat iteratæ Absolutioni peccatorum, seu mortalium, seu venialium, est significatio formæ hujus Sacramenti, quæ apparet falsa respectu peccatorum, prius virtute Clavium directè remissorum; sed multa aliter primâ fronte apparent; quàm à parte rei sint. Interim sensus & praxis communis timoratorum favet nostræ conclusioni.

Neque repugnat Scotus 4. dist. 19. q. univ. c. 31. ubi sic ait: Videtur probabilis, quod secunda Absolutio, virtute Clavium nullam partem pœne remittat. Nam hic fugere ad partes eisdem quantitatis, vel eisdem proportionis, nihil est: quia non est ratio, quare secunda Absolutio non potest auferre partem eisdem quantitatis, si quam possit. Nec mirum si nullam potest, quia illud iudicium, semel latum sine errore, Deus ratificat in Cælis, quod est irrevocabile: ergo rationabile est, quod sic ratificetur, quod sit irrevocabile.

Hæc, inquam, non repugnant communi sententiæ de iterata remissione eorumdem peccatorum: nam continuò subiungit: Non dico, quod illicitum, vel impossibile sit iterari (Sacramentum Pœnitentiæ) sed tamen cum fructu isto, quem tunc habet, non est iterabile. Non disputat hic Scotus, an iterata Absolutio eorumdem peccatorum sit licita vel possibilis; quip-

pe, ut vides, in terminis id concedit; sed tantum quærit, an iterata illa Absolutio, plus & plus de pœna remittat.

Supponit Doctor, potestatem Clavium se extendere ad pœnam temporalem; & cùm dicitur, quod ergo possit totam pœnam remittere, negat Consequentiam. Quia, inquit supra n. 30. aliquod est medium determinatum secundum rectam rationem, in quo stando, remittit ritè, sed non ultra.

Et cum dicitur (objicit sibi ipsi) quod saltem per plures Absolutiones remitteret, hoc tangit hanc difficultatem, an iterata Confessio eorumdem peccatorum vi Clavium plus & plus de pœna remittat.

Ad hanc difficultatem respondet primò: Videtur probabile quod sic: quia eiusdem rationis est Absolutio secunda cum prima: ergo potest eandem virtutem habere respectu alicuius partis pœne remittende; & per consequens per aliquot Absolutiones finitas, cum culpa illa habeat partitionem in partes finitas, possit totaliter remitti; siquidem omne finitum per ablationem partium finitarum, aliquoties sumptarum, totaliter consumitur.

Hæc opinioni adhaeret Suarius disp. 18. Sect. 1. n. 10. dicens: Nullum inconveniens est, quod per iteratam Confessionem ejusdem peccati, tota pœna illi debita tandem remittatur: immo hic fortasse est unus finis talis institutionis; ideo enim concessum est, ut eadem peccata lapsius possent esse materia Confessionis, ut perfectior eorum remissio comparari posset, & ut ita inducerentur homines ad eorum Pœnitentiam sepiùs agendam. Hæc ille.

Nihilominus Scoto probabilis videtur, quod secunda Absolutio nullam partem pœne remittat, eo semper salvo, quod in primo Sacramento imposita fuerit condigna Satisfactio pro remissione totius pœne temporalis. Quæ suppositio patet ex textu ibi: Nec mirum, si nullam potest, quia illud iudicium semel latum sine errore; Deus ratificat in Cælis, quod est irrevocabile. Ergo si commissus fuerit error, id est, non fuerit imposita condigna Satisfactio, secunda Absolutio ex mente Scoti poterit remittere aliquam partem pœne temporalis, quæ videlicet per primam Absolutionem non fuerat remissa.

Hoc videmus, inquit Doctor supra n. 31. in sententiis definitivis in foro litigioso, quibus absolvuntur accusati, quando inveniuntur innocentes: nec postea replicatur inquisitio, ut sit processus in eadem causa, nec si replicaretur, per illam secundam sententiam ille absolveretur, sed per primam: qui enim solutus est, amplius non absolvitur, quia nullus solvitur nisi ligatus. Ergo loquitur in casu, quo per primam Absolutionem, pœnitens solutus fuit ab omni pœna temporali.

Quod non advertens Suarius supra, respondet ad hoc simile: Neque oportet servari in

H h h omni-

46. Potestas Clavium extendit se ad pœnam temporalem Scotus.

An per plures absolutiones remitteret tota pœna?

47. Probabile est quod sic. Scotus.

Hæc opinioni adhaeret Suarius.

48. Probabilis videtur Scoto, quod 2. absolutio nullam partem pœne remittat.

Argumentum a similibus.

49. Responsio Suarii.

omnibus similitudinem inter hoc iudicium, & iudicium humanum in externo foro, in qua proportione & similitudine fundatur Scotus: quia in humano iudicio tantum intenditur liberatio ab exteriori poena, & expeditio litis juxta probationem externam: at verò in hoc iudicio intenditur interior fructus animae, & sanitas ejus, quae potest crescere juxta dispositionem in poenitentis. Hucusque Suarez.

Sed nunquid id negat Scotus? Neutiquam. Alioquin quomodo rectè diceret, quòd non sit illicitum tali casu iterari Sacramento? Non negat ergo omnem fructum Sacramento iterato, sed fructum remissionis poenae temporalis, ex hypothefi, quòd per primam Absolutionem, & condignam Satisfactionem, tota poena temporalis fuerit remissa.

Interim placet audire Vasquezium de eadem re. Hic Auctor 3. parte q. 91. a. 3. dub. 7. sic scribit: Scotus in 4. dist. 19. q. 1. §. Ad quaestionem motam d. 18. verficulo Ad argumenta in solutione primi, & Gabriel in 4. dist. 18. q. 1. a. 3. dub. 3. qui Scoti sententiam probabilem existimat, huic sententiae (videlicet, utiliter posse nos eadem peccata saepius confiteri) contradicunt, concedentes licere repetere illa peccata, quae quis semel confessus est, asserunt tamen nihil poenae temporalis, quae illis debebatur remitti virtute Absolutionis, & hoc probabilis existimant.

Sed, ut jam dixi, si Claves in illa peccata nihil operantur remissionis poenae temporalis ex opere operato, signum est, illa non esse jam legitimam materiam Sacramenti; sicut nec peccata commissa ante Baptismum; & ita nulla alia peccata, quam illa confiteri, esset impedire omnem effectum Sacramenti; si enim ex opere operato Absolutio nihil remittit temporalis poenae, similiter nihil gratiae conferet: uterque enim est effectus illius, & remittere aliquid poenae temporalis juxta mensuram dispositionis, & juxta eandem conferre gratiam, & hic praecipuus. Si ergo, cum illa peccata sint materia Confessionis per se, non sequitur effectus minus principalis, non sequetur principalior, & ita omnino Absolutio evacuetur. Unde, ut dixi, consequenter dicendum est, non licere, si sine fructu Clavium ea confiteremur.

Unde Scotus, cum dicit, licere illa iterum confiteri, non ita planè constat, an dicat, illa solum licere exhibere materiam Absolutionis, vel cum aliis non absolutis; sic enim non dubium esset licere, etiam circa illa peccata non sequatur effectus aliquis Clavium.

Ego verò existimo cum praedictis Doctoribus, illa sola licite posse nos confiteri, & esse sufficientem materiam Confessionis, & Absolutionis. Unde sequitur primò dicendum esse, Absolutionem tunc remittere

de poena temporalis juxta mensuram dispositionis recipientis; si verò sit omnino remissa poena temporalis, nihil de illa remittit; sicut nec culpam, quando jam dimissa est priori Confessione, aut Contritione; semper tamen infundit Absolutio gratiam, aut gratiae augmentum, quae remitteretur culpa, si esset, quae tamen magis purgatur homo contra reliquias peccatorum, hoc est, fortior evadit. Hucusque Vasquez.

At nunquid Scotus usquam negavit, Absolutionem semper infundere gratiam, aut gratiae augmentum? Nulquam certè: Sicut Baptismus Fluminis, inquit n. 32. non habent prius gratiam conferri, & habent augeri, & frequenter in adultis praecedit Baptismus Fluminis, si tamen non praecedat; id in parvulis, conferretur per Baptismum prima gratia: ita frequenter hic adulti per Attritionem, tanquam per meritum de congruo, iustificantur, tanquam confiteantur..... & tunc in susceptione Sacramenti augetur eis gratia.

Nonne Scotus aliquando negavit, Absolutionem secundam non remittere poenam temporalem, quando prima Absolutio propter errorem non remisit totum, quòd aliquin ex poena temporalis, secundum ordinationem divinam, remisisset? Nunquam profectò. Quid ergo?

Docet primò, quòd Clavè non errante, tota poena temporalis remittitur per primam Absolutionem, & ideo secunda Absolutio nihil remittit, quamvis conferat augmentum gratiae.

Docet II. Clavè errante, id est, non servante aequalitatem in poenitentia injuncta, poenitentem posse absolvi à poena ab alio, cui se submittit, idque virtute Clavium per impositionem Poenitentiae aequalis. Si nihil (inquit nu. 31.) se submittere Confessori laici (supple, ad effectum Absolutionis à poena temporalis) nec per industriam suam sufficit ad hoc, quòd iudicet de poena hac, si sit condigna culpa, an non; servet poenam sibi impostam, necne si sibi videtur excedere poenam condignam, Si autem videatur sibi deficere, tuius est aliter alium Confessorem prudentem, quam exponere se Purgatorio. Supponit ergo, in casu, quo non injungeretur poenitentia sufficiens, eum posse absolvi à poena debita, per alium Confessorem.

Si autem à me quaeritur, quomodo igitur intelligendum, quòd Scotus ait num. 30. Et cum dicitur contra primum, quòd tunc possit totam poenam remittere; nego; quia aliud est medium determinatum secundum rectam rationem, in quo stando remittit rectè, sed non aliter.

Respondeo; libentis discio, quam dico, ne audeam docere, quòd nescio. Fortè loquitur de remissione poenae, quam Sacramentum

Scotus non negat omnem fructum Sacramento iterato.

50. Sententia Vasquezii de hac re.

Si a. absolutio nihil remittit poenae temporalis, similiter nihil gratiae conferet.

Quod Vasquez inreligit, dummodo non omnino poena remissa sit.

causat hoc ipso, quo essentialiter perficitur, sine ordine ad Satisfactionem, & illam vult esse determinatam à Deo ad certam quantitatem, ultra quam Sacramentum, quantumcumque iteratum circa eadem peccata, nihil remittat.

Quæ videtur fuisse sententia Doctoris Seraphici 4. dist. 18. p. 1. a. 2. q. 2. in fine ubi sic ait: Ad illud, quod obicitur, quod si quodlibet (Sacramentum Pœnitentiæ) remittit partem (pœnæ) tunc videtur, quod tota aliquando remittatur. Dicendum, quod primus Sacerdos, cui confitetur, si paratus est, totum remittit de ipsis culpis, quod per vim Clavium debet remitti, & ideo alius non remittit. Bonum est tamen alteri confiteri, tum propter instructionem, tum propter maiorem certitudinem, tum propter eius intercessionem, tum propter reverentiam meritum & arctam Satisfactionem, & humilitationem; tum denique propter effectum gratiæ sanctificantis, quem non enumeravit D. Bonaventura, quia communis est omnibus Sacramentis, & de illo nulla erat inter Doctores Catholicos controversia isto loco.

Nota autem illam particulam, Si paratus est, scilicet pœnitens, qui confitetur; quæ insinuat fieri posse, ut propter aliquam indispositionem, primus Sacerdos non totum remittat de ipsis culpis, id est, de pœnis temporalibus, quod per vim Clavium debet remitti, & ideo tunc alius remittit.

Ceterum ad argumentum Vasquezii supra: Si non sequitur effectus minus principalis, scilicet remissio pœnæ temporalis, non sequitur principalior, puta gratia sanctificans. Respondeo negando Conseq. Et instantia clarissima est in Sacramento Extreme Unctionis, cujus effectus principalior est mentis sanatio, minus principalis sanatio corporis, nec tamen valet hæc Cōsequentiā: Non sequitur sanatio corporis, ergo non sequitur sanatio mētis.

Dices: disparitas est, quod sanatio corporis non sit effectus infallibilis. Respondeo; unde constat quod remissio totius pœnæ temporalis sit effectus infallibilis? Potuit ergo fieri (& fortè sic factum est) ut Deus taxaverit certam quantitatem pœnæ, remittendam per Sacramentum Pœnitentiæ, independentem ab omni Satisfactione, quæ proinde remissa per primam Absolutionem, quid miraris, si secunda Absolutio nihil remittat, cum inveniat totum effectum minus principalem jam productum? Ergo non conferet effectum principaliorē, quem non invenit productum per primum Sacramentum, negatur Cōsequentiā. Atque hæc satis de secunda parte Conclusionis.

Tertia pars duplicem habet propositionem exponentem. Prima: Peccatum mortale, nunquam directè remissum, est materia necessaria. Secunda: Nullum aliud peccatum est materia necessaria.

Incipio ab ultima. Et quidem veniale peccatum non esse materiam necessariam; expref-

ssimis verbis docet Concilium Tridentinum sess. 14. c. 5. ibi: Venialia, quibus à gratia Dei non excludimur &c. taceri (in Confessione) citra culpam, multisq; aliis remediis expiari possunt. An per accidens aliquando possit esse obligatio confitendi peccata venialia, inferius examinabimus, ubi de præcepto Confessionis.

Quæ autem venialium, eadem est ratio mortalium; quæ aliquando directè remissa fuere per hoc Sacramentum; nimirum, quam rectè & utiliter, citraque omnem præsumptionem in Confessione dicantur; quod piorum hominum usus demonstrat, taceri tamen citra culpam posse, quod non minus piorum hominum usus demonstrat.

Herculè non est asserenda necessitas materiæ absque evidenti signo voluntatis divini, à qua sola dependet necessitas hujus Sacramenti. Ubi autem significavit Deus voluntatis suæ esse, ut fideles, jam pridem reconciliati virtute Clavium, idque directè & per se, rursus reconcilientur, tamen acceptam gratiam perpetuò conservaverint?

Itaque definitio Concilii Tridentini ibidem can. 7. Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse iure divino, confiteri omnia & singula peccata mortalia &c. anathema sit. Sufficenter verificatur, & verificari debet de solis peccatis mortalibus, nunquam antea directè remissis virtute Clavium. Et sic patet prima propositio exponens.

Rogat aliquis, quare addam ly Directè? Item ly Virtute Clavium? Respondeo ad primum; quia universalis Ecclesiæ consensus semper intellexit, peccata oblita, vel ex justa causa non expressa in hac Confessione, & nihilominus in eadem inclusa, ad eoque per Absolutionem aliquo modo remissa, equidem exprimenda esse in alia Confessione, si occurrerint memoriæ, vel justa causa non exprimenti cessaverit. De quo latius infra, ubi de integritate Confessionis. Sufficiat hic illum esse communem sensum Doctorum, & oppositum damnatum & prohibitum fuisse ab Alex. VII.

Secundam particulam addidi; quia docet Trident. sess. 14. c. 4. Est Contritio aliquando charitate perfectam esse contritæ, hominemq; Deo reconciliare priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationem, ipsi Contritioni, sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam.

Similiter sess. 6. c. 14. clarè pronunciat, Christiani hominis Pœnitentiæ post lapsam multo aliam esse à Baptismali; eaq; contineri non modo cessationem à peccatis & eorum detestationem, aut cor contritum & humiliatum, verum etiam eorundem Sacramentalem Confessionem, saltem in voto, & suo tempore faciendam, & Sacramentalem Absolutionem. Itaque non sufficit remissio peccati qualicumque; sed requiritur remissio seu reconciliatio virtute Clavium, ut materia desinat esse necessaria, H h h 2 Finio

est materia necessaria.

Pater ex Conc. Trid.

57. Eadem est ratio mortalium &c. mel directè absolutum.

Explicatur can. 7. sess. 14. Concl. Trid.

58. Peccata oblita debent expiari in alia Confessione.

59. Uti etiam peccata, remissa per Contritionem, postea exprimenda sunt in Confessione.

diff. post. remissa; sicut t. priori per ta. gratia si esset, tra rel. evadit. Ablo. aut gra. ient Ba. penti priu. frequen. tibus Ba. (1711). eret; de. prima gra. or, ante. rione Sa. Ablo. pœnitentiam pro od. ordin. am pro. errantes. primam. utio n. mentum. non fer. junctio. b alio. ium per. Si mult. a pena. ficit ad. condigna. u, maxi. adignam. est adre. ponere se. no non. m posse. confessa. o igitur. n. 30. ue possit. aliquo. am 74. non ul. dico. loqui. entum. causat.

60.
Solum pec-
catum mor-
tale est ma-
teria neces-
saria.
Secus.

Quâ ratio-
ne pecca-
tum morta-
le dicitur
materia ne-
cessaria.

Finio verbis Doctoris Subtilis 4. dist. 17. q. 1. n. 19. *Continet etiam hoc præceptum, Quod debet confiteri, quia peccatum mortale, & non continet aliud: nam per veniale nullus periclitatur extra navem Ecclesiæ: quia peccatum veniale stat cum perfecta Charitate, quæ est navis salvans, & ideo ex prima institutione Pœnitentiæ ut secunda tabule, non oportet aliquem ad eam confugere pro remedio contra veniale, sed tantum contra mortale.*

Dicitur ergo peccatum mortale materia necessaria, non quia sine illo nequeat confici hoc Sacramentum, contrarium enim patet ex prima parte Conclusionis; sed quia istud necessarium debeat subijci Clavibus Ecclesiæ, directè remittendum per Absolutionem Sacramentalem, estò etiam priùs per Contritionem charitate perfectam, aut per Absolutionem Sacramentalem indirectè foret remissum. Cætera huc pertinentia, alibi commodius explicabuntur, ubi de præcepto, & integritate Confessionis. Impræsentiarum transeamus à materia remota usque materiam seu quasi materiam proximam hujus Sacramenti, pro qua instituo sequentem Conclusionem.

CONCLUSIO III.

Quasi materia Sacramenti Pœnitentiæ sunt actus pœnitentiæ Contritio, Confessio, & Satisfactio. Contritio quidem & Confessio partes quasi essentielles, Satisfactio autem pars integralis.

61.
Quare actus
Pœnitentiæ
Contritio
&c. vocen-
tur materia
proxima
Sacramen-
ti.

Vocantur illi actus materia proxima, quia immediatè applicant materiam remotam, & determinantur immediatè à forma. Nam, ut supra notavimus, Contritio Sacramentalis est dolor de peccato; Confessio accusatio de peccato, & Satisfactio vindicta de peccato; neque peccatum determinatur à forma, nisi cum debito dolore accusatum; & Pœnitentiâ per Sacerdotem impositâ vindicatum; veluti aqua in Baptismate non determinatur à forma Baptismatis, nisi ut applicatâ per Ministrum. Hoc supposito,

Probat
Concl. ex
Concl. Flo-
rent.

Patet Conclusio ex Florentino in Decreto Eugenii ibi: *Quartum Sacramentum est Pœnitentiâ, cuius quasi materia sunt actus pœnitentiæ, qui in tres distinguuntur partes. Quarum prima est cordis Contritio &c.* Vide supra in principio Sectionis. Et ex Tridentino sess. 14. c. 3. ibi: *Sunt autem quasi materia huius Sacramenti ipsi us pœnitentiæ actus, nempe Contritio, Confessio, & Satisfactio.*

62.
Satisfactio
non est pars
intrinseca

Quod autem omnes hi actus non sint materia intrinseca & essentialis, nimis manifestum est, ut indigeat probatione; nam quotquot

sunt Theologi, velint nolint fateri debent, & Sacramentum Pœnitentiæ essentialiter perfici posse, & sapè sapiùs, immo ordinariè perfici priùs, non solum naturâ, sed etiam tempore, quàm impleatur Satisfactio. Quomodo ergo Satisfactio materia intrinseca, & essentialiter componens Sacramentum Pœnitentiæ? Immo quomodo materia, cum materia videatur debere præcedere formam, Satisfactio autem ordinariè sit posterior formâ Absolutionis?

Respondeo; sufficit hîc ad materiam, quod determinatur à forma suo modo determinetur, & quod suo modo Sacramentum saltem integraliter componat, prout facit Satisfactio, dum à forma accipit virtutem delendi penas temporales ex opere operato, & ab ea contrahit necessitatem ut impleatur.

Nonne etiam in aliis Sacramentis, v. g. in Baptismo, Confirmatione &c. priùs potest proferri forma, quàm applicetur materia? Potest omninò; idque quia Sacramenta sunt res quedam morales, vel quasi artificiales, quæ diversum modum habent compositionis à rebus physicis & naturalibus. Quamquam & in composito naturali, non semper omnes partes materiae præcedant formam, ut patet in homine v. g. qui post infusionem animæ, per nutritionem accipit novas partes substantiæ.

Fateor, præter verba Absolutionis, requiruntur alia verba formalia, vel virtualia, v. g. *mittis, aut alia signa*; quibus Satisfactio imponitur, nego tamen illa verba esse formam, & dico, potius pertinere ad materiam; ac intelligi sub nomine Satisfactionis, quo utique nomine non intelligitur opus pœnale secundum se, sed impositum à Confessario.

Determinatur porò illud opus, & à verbis, quibus imponitur, & à forma Absolutionis, sed diverso modo; nam per priora determinatur solum in ratione obligationis, quia illa verba solum significant pœnitentem obligari à Confessario ad tale opus; non autem per tale opus liberari ex opere operato à pena temporali; sed hoc postremum significatur per formam Absolutionis; quippe per hæc significat Sacerdos se liberare pœnitentem à peccatis quantum potest, id est, quoad culpam & penam temporalem restantem.

Verba itaque, quibus Pœnitentiâ imponitur, sunt quasi forma operis, impositi in ratione obligatorii, illud autem opus ita impositum, materia respectu formæ Absolutionis, quæ est forma in ratione operis Satisfactionis ex opere operato, adeoque absolute formæ Sacramenti.

Si dixeris, impositio pœnæ est sententiâ. Respondeo, inchoata; completa autem & perfecta, ipsâ Absolutio, in tantum, ut si Pœnitentiâ nulla imponeretur, vel ex inadvertentiâ, vel quia subiectum non est capax, v. g.